

Београдска филхармонија

Сезона 2022/23

На добром путу

ХАВАНА
HAVANA

Диригент: **Феликс Милденбергер** / Conductor: **Felix Mildenberger**

Солиста: **Паћо Флорес**, труба / Soloist: **Pacho Flores**, trumpet

Петак, 10. март 2023. године

Велика дворана Коларчеве задужбине у 20 часова

www.bgf.rs

Џорџ Гершвин
Кубанска увертира
George Gershwin
Cuban Overture

Трајање: око 10 минута

Ефраин Ошер
Латинске игре за трубу и оркестар
Efraim Oscher
Danzas Latinas for trumpet and orchestra

Трајање: око 20 минута

Игор Стравински
Жар-птица (1910)
Igor Stravinsky
Firebird (1910)

Introduction / Увод

I Tableau – *Le Jardin enchanté de Kastchei – Apparition de l’oiseau de feu poursuivi par Ivan Tsarévich – Danse de l’Oiseau de feu – Capture de l’oiseau de feu par Ivan Tsarévich – Supplications de l’oiseau de feu / Apparition des treize princesses enchantées / I слика* – Зачарани врт Кашчеја – Појава Жар-птице коју прати принц Иван – Плес Жар-птице – Принц Иван хвата Жар-птицу / Преклињање Жар-птице – појава тринаест принцеца.

Jeu des princesses avec les pommes d’or – Brusque apparition d’Ivan Tsarévich – Corovod (Ronde) des princesses / Lever du jour / Ivan Tsarévich penetre dans le palais de Kastchei – Carillon feerique, apparition des monstres-gardiens de Kastchei et capture d’Ivan Tsarévich - Arivée de Kastchei l’immortel – Dialogue de Kastchei avec Ivan Tsarévich – Apparition de l’oiseau de feu – Danse de la suite de Kastchei enchantée par l’oiseau de feu – Danse infernale de tous les sujets de Kastchei – Berceuse (L’oiseu de feu) – Réveil de Kastchei – Mort de Kastchei / Игра принцеца са златним јабукама – Изненадна појава принца Ивана – Хоровод принцеца / Свитање / Принц Иван се пење у Кашчејеву палату - Магични каријон, Појава Кашчејевих чувара чудовишта и хватање кнеза Ивана – Долазак бесмртног Кошчеја – Разговор Кашчеја и кнеза Ивана – Привиђење Жар-птице - Плес Кашчејеве пратње које је зачарала Жар-птица – Успаванка (Жар птица) – Буђење Кашчеја – Смрт Кашчеја

II Tableau – *Disparition du palais et des sortilèges de Kastchei, animation des chevaliers pétrifiés. Allegresse générale / II слика* - Нестанак Кашчејеве палате и магијских бића, буђење окамењених витезова, опште весеље

Трајање: око 47 минута

Концертмајстор: Мирослав Павловић
Concertmaster: Miroslav Pavlović

Амерички композитор **Џорџ Гершвин** (1898-1937) је својим јединственим стваралаштвом објединио наизглед опонентне светове популарне песме, Бродвеја, Холивуда и концертних дворана, са већим успехом него било који уметник пре и после њега. Овај мање-више самоуки бродвејски хитмејкер, са лакоћом је писао и захтевна концертна дела попут *Американца у Паризу* или *Рапсодије у плавом*, са великим успехом код публике, што је нарочито иритирало конзервативне академске кругове.

Почетком тридесетих година прошлог века, Гершвин је отпутовао у Хавану и уживао у спортовима, плажама, и хедонизму карактеристичном за његов начин живота. Током ове посете Куби, развио је фасцинацију кубанском музиком и перкусијама које овој музици дају посебну чар – маракас, бонгоси, клавес и гуиро. По повратку у Њујорк, са собом је донео колекцију ових инструмената, и инспирацију за своје треће оркестарско дело, евокацију кубанске румбе. ***Кубанска увертира*** је премијерно изведена 16. августа 1932. године, на њујоршком Луисон стадиону, у оквиру Гершвинове ауторске вечери, на којој је присуствовало скоро 18000 људи, док је око 5000 остало иза затворене капије, безуспешно покушавајући да уђе.

У овој композицији, Гершвин је покушао да комбинује кубанске ритмове са сопственим тематским материјалом. Као резултат је добио симфонијску увертиру која отелотворује есенцију кубанског плеса. Широки спектар инструменталних боја у овој композицији, апострофиран подвученим звуковима и ритмичким пулсом кубанских перкусија, дочаран је јасно и ефектно, дајући делу специфичну атрактивност.

Уругвајски композитор **Ефраин Ошер** рођен је 1974. године у Монтевидеу, а одрастао је у Венецуели, где је музичку каријеру започео као флаутиста у оркестру *Ел система*. Након успеха широм Јужне Америке, сели се у Европу и настањује у Немачкој, где паралелно започиње композиторску каријеру. Његова дела изводе се широм Европе и Јужне Америке, а плодну сарадњу је успоставио и са светски познатим трубачем Паћом Флоресом, са ким познанство датира из *Ел системе*. Концерт за трубу и оркестар ***Латинске игре*** написан је специјално за овог музичара, који користи различите инструменте из породице труба и корнета, додељујући специфичну боју и атмосферу сваком ставу. Концерт

је настао као поруџбина Краљевске филхармоније из Галиције, која га је 2019. године премијерно извео са Флоресом, под диригентском палицом Мануела Ернандеса-Силве. Дело се састоји од пет плесова од којих се сваки изводи на различитом инструменту: *Бомба Порторика* на корнету ин Ес, *Аргентинска замба* на флигелхорни, *Бразилска самба* на труби ин Це, *Кубански бембе* на труби ин Де, и *Уругвајска милонга* на корнету ин Еф.

Бомба је један од домородачких ритмова Порторика, који су током колонијалних времена створили робови на плантажама шећерне трске. Плес се састоји из комплексног разговора између играча, бубњара и певача, што је приказано у ставу *Бомба Порторика*. Образац који асоцира на хорску прокламацију може се чути пред крај, када оркестар понавља мотив на који солиста одговара импровизацијом.

Протагониста другог става, *Аргентинске замбе*, је гаучо, а преовладава носталгична атмосфера. Пространство и усамљеност пампаса и патња гаучоса изражена у стиховима Мартина Фијера били су инспирација за овај став. Темпо замбе је генерално лаган, то је елегантан плес за парове, у коме обоје користе марамнице. У овом ставу доминира посебан звук четворовентилне флигелхорне, инструмента који је специјално конструисан за Паћа Флореса, а који са својим гласним ниским регистром, долази до пуног изражаја.

Самба је један од најпознатијих јужноамеричких ритмова у свету. Створен у Бразилу, од стране афричких робова, овај синкопирани ритам праћен живописним плесом, доминира највећом карневалском прославом на свету. Трећи став, *Бразилска самба*, не само да солисти пружа прилику да прикаже своје техничке могућности, већ и креативност у хармонској импровизацији.

Четврти став, *Кубански бембе*, специјална је посвета афро-кубанској музици, која је имала утицај на популарну музику карибских земаља. Бембе обухвата традиционалне афричке културне елементе који су и даље присутни у данашњој кубанској култури, као што су језици сантерија и јоруба. Остинатни ритам бембеа продукују исту врсту транс међу учесницима ритуала Сантерије и овај мистични елемент карактерише став. Импровизација на хорски прокламативни образац је присутна и у овом плесу.

Уругвајска милонга која заокружује композицију доноси трачак хумора који карактерише овај плес који води порекло из Рија де ла Плате. Сродник тангоа и кандомбе,

милонга у свом ритму показује афрички утицај, као и екстровеертни карактер становника Монтевидеа, са својим разиграним мелодијама и виртуозним пасајима. Овај став доноси весео и свечани завршетак, погодан за дело које са виртуозношћу путује кроз емоције богате географије латиноамеричких плесова.

Балет **Игора Стравинског** (1882-1971), *Жар-птица*, настао је 1909-10. године и спада у композиторов рани стваралачки опус. Базиран је на руској народној бајци о чаробној птици која је за свог власника уједно благослов и проклетство. Кореографију је радио Михаил Фокин, а премијерно га је извео *Руски балет* Сергеја Дјагиљева у Паризу, 25. јуна 1910. године, као једно од првих дела специјално написаних за ову трупу. Историјски значај *Жар-птице* није само у томе што је етаблирао Стравинског као композитора, већ и због тога што је остварење представљало почетак сарадње између њега и Дјагиљева, која ће касније резултирати ремек делима попут *Петрушке* и *Посвећења пролећа*.

Јунак приче је принц Иван који, пратећи Жар-птицу, улази у магичну башту злог Кашчеја бесмртног. Лутајући вртом, он хвата Жар-птицу која га моли да јој поштеди живот и пристаје на Иванов захтев да му помогне у замену за слободу. Иван угледа тринаест принцеза и, заљубивши се у једну од њих, одлучује да се суочи са Кашчејем и затражи њену руку. Пошто се њих двојица сукобе, Кашчеј шаље чаробна створења да униште Ивана. Жар-птица, верна свом завету, зачарава бића натеравши их да играју. Кашчеј и његова магична бића падају у сан, али се Кашчеј буди, и Жар-птица га убија. Пошто Кашчеја више нема, чаролија је разбијена и магична бића и читава палата нестају. Сва људска бића, укључујући и принцезе, буде се, и уз последњу појаву Жар-птице, славе своју победу.

Постоји неколико верзија *Жар-птице*. Поред комплетне партитуре балета из 1909-10. године, која се налази на програму вечерашњег концерта, Стравински је приредио оркестарске свите које датирају из 1911, 1919. и 1945. године, за потребе концертног извођења. Музику из балета *Жар-птица* је композитор дириговао приликом своје историјске посете Хавани 1946. Године.

мр Асја Радоњић

Феликс Милденбергер је за главног гостујућег диригента *Театро Ређо* из Торина именован 2022. године, продубљујући тако његову већ блиску сарадњу са оркестром. Стални стипендиста Диригентског форума, Феликс Милденбергер је 2021. године уврштен на листу уметника с доказаним дугогодишњим уметничким квалитетом, тзв. *Маестри будућности*. Стипендија се додељује онима који су добили другостепену подршку Немачког музичког савета. Годину дана раније, Милденбергер је постао први диригент који је освојио награду *Руперт Габлер* фондације *Млади уметник године* на Фестивалу нација.

Грациозан, свестран и веома музикалан – само су неке од карактеристика које одликују Феликса Милденбергера као диригента. Оркестри цене дубоку озбиљност његовог приступа музици, а један од њих је и Лондонски симфонијски оркестар, којим је Феликс дириговао бројне концерте, након што је 2018. године однео победу на такмичењу за диригенте *Донатела Флик*. У Лондонском симфонијском оркестру био је и помоћни диригент, између осталих, Сер Сајмона Ретла, Франсоа-Гзавијеа Рота и Ђанандреа Нозеде.

Године 2021. пратио је Херберта Бломстеда на његовој америчкој турнеји са Бостонским симфонијским оркестром и Кливлендским оркестром. Пре тога, био је помоћни диригент Пава Јарвија са циришким *Тонхале оркестром*, Емануела Кривина са Француским националним оркестром у Паризу и заменик диригент Бернарда Хаитинка у Краљевској дворани *Концертгебау*. У оперским продукцијама асистирао је Џејн Гловер у Оперском центру у Аспену и Јуки-Пеки Сарастеу у Баварској државној опери у Минхену. Такође, дириговао је концертима у оквиру фестивала нове музике *Импулс*. Феликс Милденбергер је шеф-диригент и уметнички директор Симфонијског оркестра *Крешендо* у Фрајбургу, чији је суоснивач од 2014. године.

Феликс Милденбергер сарађује са многим домаћим и интернационалним оркестрима, укључујући Лондонски симфонијски оркестар, Национални оркестар Француске, циришки *Тонхале оркестар*, Филхармонијски оркестар Радија из Хановера, Симфонијски оркестар штутгартског радија, берлински *Концертхаус* оркестар, Камерну филхармонију из Бремена, *Штатскапеле* оркестар из Вајмара, Штутгартску филхармонију, Бременску филхармонију, Нирнбершки симфонијски оркестар, *Ансамбл Модерн*, Национални оркестар Лила, *Музикколегијум оркестар* из Винтертура, Краљевску филхармонију Галиције, Национални оркестар Пеји де ла Лоар, Београдску филхармонију, Филхармонију Кансаија из Јапана, Симфонијски оркестар Тенерифа и друге. Најзначајнији догађаји сезоне 2021/22 укључују и Новогодишњи концерт са Симфонијским оркестром Радио Франкфурта, као и његов дебитантски наступ са Филхармонијом Немачког радија Зарбрикен Кајзерслаутена и Немачким симфонијским оркестром из Берлина. Такође, поново ће наступати са Штутгартском филхармонијом, Симфонијским оркестром из Базела и Оркестром Државне капеле из Санкт Петербурга.

Своје прво музичко образовање Феликс Милденбергер стицао је свирајући виолину, виолу и клавир, а касније је студирао дириговање у Фрајбургу и Бечу, као и на музичком фестивалу у Аспену. Његови професори укључују Проф. Луца Колера, Герхарда Марксона, Проф. Марка Стрингера, Проф. Скота Сандмајера, Масимилијана Матешића и Александра Бурду. Поред тога, у оквиру мајсторских курсева учио је код Дејвида Зинмана, Пава Јарвија, Бернарда Хаитинка, Маркуса Штенца, Џона Кервија и Габријела Фелца. Од 2015. до 2017. године, предавао је оркестарско дириговање на Музичкој академији у Фрајбургу и одржао

мајсторски курс за младе диригенте на Универзитету *Моцартеум* током *Недеље Моцарта* у Салцбургу 2020. године.

Паћо Флорес, прва труба Симфонијског оркестра *Симон Боливар*, носилац је највишег признања, прве награде на међународном такмичењу *Морис Андре*, најпознатијем такмичењу трубача на свету, као и прве награде на међународном такмичењу *Филип Џонс*, и прве награде на међународном такмичењу *Града Порђије*. Школован у чувеном систему оркестара за младе и децу у Венецуели, добио је врхунска признања за своје солистичке наступе, реситале и снимке.

Изводећи с подједнаком вештином и класична и савремена дела, Флорес у своје задивљујуће интерпретације уноси велику количину енергије, наглашену најлепшим инструменталним бојама. Као солиста, наступао је, између осталих, са Кијевском филхармонијом, Камератом из Санкт Петербурга, Оркестарским ансамблом из Париза, Оркестром националне гарде, *НХК* Оркестром из Јапана, Токијским симфонијским оркестром, Филхармонијским оркестром из Осаке, Симфонијским оркестром *Симон Боливар* из Венецуеле, Симфонијским оркестром из Диселдорфа, као и Арктичком филхармонијом. Такође је наступао у концертним салама као што су Карнеги Хол у Њујорку, сала *Плејел* у Паризу и *Опера Сити* у Токију. Као један од оснивача Дувачког квинтета *Симон Боливар*, учествовао је на бројним турнејама по Европи, Јужној Америци, САД-у и Јапану.

Искусни оркестарски музичар, Флорес свира на позицији прве трубе у Симфонијском оркестру *Симон Боливар* из Венецуеле, *Саито Кинен* оркестру из Јапана и Симфонијском оркестру из Мајамија, под музичким руководством маистра као што су Клаудио Абадо, Сер Сајмон Ретл, Сеиђи Озава, Ђузепе Синополи, Рафаел Фрибек де Бургос, Едуардо Мартурет, Густаво Дудамел и многи други.

Као оснивач и директор Латиноамеричке академије трубача у Венецуели, Флорес велику пажњу посвећује стварању перспективних генерација младих талената. Изузетно је заинтересован за промоцију савремене музике и то чини дајући значајни допринос кроз извођење и интерпретацију свог инструмента. Његов репертоар укључује поруџбине и премијере дела композитора као што су Роже Бутри, Ефраин Ошер, Ђанкарло Кастро, Сантјаго Баез, Хуан Карлос Нуњез и Серхио Бернал. Недавно је са Арктичком филхармонијом под управом маистра и композитора Кристијана Линдберга био на великој концертној турнеји широм Норвешке и Аустрије, изводећи свој концерт *Акбанк Бунка*, комад за трубу и оркестар, са којим је дебитовао у Фестшпилхаусу у Салцбургу и у Музикферајну у Бечу. Његов први албум *Ла Тромпета венезолана* објавила је издавачка кућа *Гватака продукција*.

Уметник куће *Стомви*, Флорес свира инструменте које за њега ексклузивно производи ова реномирана компанија, а и активно је укључен у развој и иновације својих инструмената.

Паћо Флорес је ексклузивни уметник *Дојче Грамофона* са већ три издања: *Кантар* са берлинским *Концертхаус* оркестром и диригентом Кристијаном Васкесом; *Ентропија*, за који је добио златну медаљу Глобал Мјузик награде 2017. године; *Фрактали* са Арктичком филхармонијом и Кристијаном Линдбергом; као и дупли ЦД-ДВД *Кантос и Ревуелтас* са Краљевском филхармонијом Галиције и Мануелом Ернандезом Силвом.

Следећи концерт Београдске филхармоније је у петак, **17. марта 2023. године** у Задужбини Илије М. Коларца **са почетком у 20 часова**:

ЛОНДОН

Концерт посвећен успомени на Зорана Ђинђића

Хауард Грифитс

Каролин Видман, виолина

В. Волтон: *Скапино*, увертира

Б. Бритн: Концерт за виолину и оркестар

Р. Вон Вилијамс: *Лондонска симфонија*

Поштовани претплатници, обавештавамо вас да ће пред почетак сваког концерта Београдске филхармоније, у 19:30 часова, у Музичкој галерији Коларца, музиколог Маја Чоловић-Васић држати уводно предавање о делима која су на програму те вечери.

Поштовани посетиоци, молимо вас да искључите мобилне телефоне и обавештавамо вас да је за време концерата Београдске филхармоније строго забрањено фотографисање и коришћење уређаја за видео или аудио снимање. Желимо вам пријатно вече.

Dear visitors, please turn off your mobile phones; you are also kindly reminded that taking photographs and the use of video and audio recording devices is strictly forbidden during the concerts of the Belgrade Philharmonic. We wish you a nice evening.